

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeris Aktiebolag

N:r 38 (301)

Fredagen den 22 september 1893.

6:te årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher kr. 9:— Idun m. Modet. utan kol. pl. » 7: 50 Idun ensam » 5:—</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr (Aftonbladets hus.) Prenumeration sker å alla post- anstalter i riket.</p>	<p>Redaktör och utgifvare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12—1. Allm. Telef 61 47</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerspris 15 öre (lösnr endast för kompletteringar)</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Plattsökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.</p>
---	---	--	---	--

Emma Leffler,
född Leffler.

Medan ännu Chicagoutställningen pågår och *Den svenska villan* dagligdrar tusentals besökare, som med intresse och gillande taga del af vårt inlägg i den stora täfningen, bör det helt visst intressera våra läsarinor att se bilden af den kvinna, som i vår utställningsbyggnad på ett synnerligen utmärkt sätt utöfvar värdinneskapet, den svenske kommissariens unga maka, fru *Emma Leffler*. De loford hon af utställningsbesökarna fått uppbära äro enstämmiga, och ett nytt intyg om den popularitet, hon i Chicago förvärfvat sig och det svenska kvinnonamnet, föreligger i det Chicagobref, som våra läsarinor återfinna i dagens nummer. —

Våra förfäder trodde, att nornorna vid barnets födelse spunno dess lefnads trådar, och så som ödets gudinnor lagt dem, så måste de ligga, och dit, där de utstakat dess väg, måste det gå, och än i dag ljuder en återklang af denna gamla tro i det be-

kanta uttrycket: »Ingen undgår sitt öde.» Detta kan också tillämpas på den unga kvinnan, hvars drag Idun i dag återgifver.

Hennes man, den svenske kommissarien vid världsutställningen i Chicago, ingenjör Arthur Leffler, var under några år anställd vid en verkstad där i trakten. Då han återvände till sitt hemland, stod under någon tid platsen öppen för hans räkning; man hoppades, att han endast rest hem för att hälsa på.

Lyckligtvis fick han dock stanna kvar på fädernejorden, men vid sitt giftermål ett par år därefter frågade han sin unga hustru, om, i händelse en plats erbjöde sig, hon med honom ville bygga ett bo därborta i västern. Nog gaf hon sitt löfte att följa med, hvartän vägen bure, men ogärna gjorde hon sig förtrogen med tanken på den långa färden, ty icke anade hon då, under hvilka förhållanden hon skulle anträda den. Då var hon också alltför outvecklade för att kunna

Önskar du ernå en varaktig frid, Försaka de fröjder, som endast berusa,
Två medel jag känner: försakelse, strid. Och strid med begär, hvilka inom dig brusa.

C. F. Dahlgren.

fylla den plats hon nu så värdigt intagit, men under sju år hinner månet frö slå rot i en väl redd jordmån.

Emma Leffler, dotter till stadsmästaren David Leffler och hans fru Ida Stade, föddes i Göteborg den 18 juli 1861. Lugnt och lyckligt förflöto hennes barndom och första ungdom. I Särö skog drömde hon sina vakna sommardrömmar, och där knöt hon en augustidag år 1885 det kärlekens band, hvilket både bundit och frigjort henne.

Med undantag af att ha följt sin far till en tysk badort och några månader vistats i England, hade Emma Leffler tillbragt sin tid i familjelivets sköte och där i syskon- och vänskretsen mottagit sina intryck.

Först som ingenjör Arthur Lefflers fäst-mö kom hon till Stockholm och infördes i sin blifvande svåggers, professor Mittag-Lefflers, och hans systers, fru Anne Charlotte Lefflers, umgängeskretsar. Nya världar och nya åskådningssätt öppnade sig här för henne och när hon följande år i Göteborg redde sitt eget lilla bo, icke blott omhögades detta med barndoms-hemmets traditioner om kvinnans stilla värld, utan öppnades ock för den nya tidens friska tankar och idéer.

Den unga frun delade sin dag mellan hemmets bestyr och de intressen, hvilka upptogo hennes make.

Så gingo åren, ett efter annat. Små fötter började röra sig i hemmet och späda röster jollra omkring henne. Hon var medelpunkten i barnens lilla värld, och säkrare fann man henne i barnkam-maren än i salongen.

De nya intressena drogo henne dock icke bort från dem hon först omfattat, tvärtom, de växte med barnen, och om fru Leffler sällan gaf sig tid att tillbringa längre stunder i det vanliga umgänges-livet, fick hon dock alltid tid för plik-terna mot det gamla hemmet och mot dem, som af en eller annan orsak upp-sökte hennes man.

Naturligtvis nådde också till hennes öron vår tids myckna tal om kvinnans likställighet med mannen, och äfven hon lyssnade till det, men uppfattade denna likställighet så, att hustrun bör hålla jämna steg med mannens utveckling. Fördenskull drog hon icke i betänkande, att då hennes make kallades att i Stock-holm förbereda svenskarnes deltagande i Chicagoutställningen, upplösa sitt hem och med barnen följa honom dit.

Från de små hade hon knappast en dag varit skild, men med sin tro på, att äktenskapets lycka till så stor del hvilat på andlig jämbördighet och likhet i in-tressen, och att denna lycka är det sol-sken, hvori barnen skola växa, lämnade hon dem i sin moders vård och reste öfver Atlanten.

I Chicago har hon fortsatt sitt hemlif, delande med sin make såväl de stunder, då han representerat sitt land, som dem, då han varit bunden vid arbetsbordet.

I den svenska afdelningens kansli har

fru Emma Leffler mången dag suttit ej blott som typen för den nordiska kvin-nan, sådan våra förfäder älskade att före-ställa sig henne i yttre måtto, utan ock som den vakna, expeditionsvana nutids-kvinnan.

Snart nog hoppas vi få henne åter, och huru sedan nornan lagt hennes lefnads trådar vet hvarken hon eller vi, men säkert skall hon, enkel och anspråkslös som förr, sköta sina stilla bestyr i hem-met, och säkert skola make och barn i både dessa och annat få skörda frukterna af hvad hon inhöstade vid den stora ut-ställningen.

A—r.

Tjocka.

*Från gröna stränder glider
min lätta båt
i skära morgontider
å glittrig stråt.*

*Mot vida fjärdar svärmar
min blick med lust;
allt mer och mer sig fjärrmar
den gröna kust.*

*Snart hvälfver vildsint vågen
min bog emot;
jag trotsar, djärf i hågen,
dess öppna hot.*

*Re'n hafvets vrede tiger;
men tung och kall
en dimma långsamt stiger
ur djupets svall.*

*Hon sol och himmel höljer,
haf finns ej mer,
allt hennes svek fördöljer,
blott grått jag ser.*

*Hon fast vid mig sig hänger
med däfven arm,
modstjälände hon tränger
tätt till min barm.*

*Jag griper då min åra,
jag ror och ror,
men ingen väg kan spåra
ur töcknets flor.*

*Jag skriar: doft det ljuder,
och allt är still. —
Välän! Hvad ödet bjuder
jag möta vill.*

*Skall, där på okändt vatten
blindt drifs min slup,
jag sjunka, gömd af natten,
i böljodjup?*

*Skall dimman undanjagas?
Skall glad jag se,
när morgon åter dagas,
min hemstrand le?*

*Så spör jag mig. — När gifves
mig visshet, när?
Det haf, där kring jag drifves,
min lefnads är.*

Bernhard Risberg.

Läsning för unga flickor.

Dialog.

Hilda: Tidningar? Nej tack, du! Roligare kan man ta sig till. De där milslånga politiska ledarne om riksdagsval och unionskonflikter och hvad det är allt för slag — hu så ledsamt!

Axel: Ja, men kära barn, det är ju saker ändå, som man behöfver ha reda på.

Hilda: Behöfver man? Inte har jag känt något behof i den vägen, det kan jag försäkra dig, min lilla gosse. När tidningen kommer hem om kvällarne, klipper jag ur följetongen och tittar igenom döda och födda och vigda och trolofvade och ser efter, om det finns någon lifvad giftermålsannons. Det är hvad jag tar reda på, inte ett dugg mera.

Axel: Nå, än teaterrecensionerna då?

Hilda: Jo, det är sant, och småpocketet förstås. Vet du, det stod en så'n rysligt rolig witz häromdagen; vänta, så skall jag leta rätt på numret!

Axel: Nej, för all del, Hilda lilla, förskona mig! Inser du inte själf i alla fall, att det där är ett tämligen ytligt sätt att följa med dagens händelser?

Hilda (retligt): Jag bryr mig inte om dagens händelser, har jag sagt. Hvad skall jag med dagens händelser att göra! Jag har nog af mina egna händelser.

Axel (suckar): Min tillkommande är en liten ytlig flicka, som...

Hilda: Axel!!

Axel: Hur kan du tro, att jag menar hvad jag säger? Kom hit, min lilla förtju-sande fågelunge, och sätt dig bredvid mig! Vi ge tidningarna och dagens händelser så många som flyger och far.

Hilda: Åh nej, du! Så lätt kommer du inte ifrån det. Du har sagt, att jag är ytlig, du.

Axel: Jag har sagt så mycket dumbeter i mina dar. Kom nu!

Hilda: Jag är inte ytligare än andra flickor, skall jag säga dig, och fast jag inte tycker om tidningar, så läser jag allt allvarliga saker också...

Axel: Det gläder mig.

Hilda: Och fast du tror, att romanerna och dylikt är bara skräp, så kan man allt lära sig mycket af dem också.

Axel: Det äro vi alldeles ense om.

Hilda: Om man väljer goda böcker förstås!

Axel: Hör du, Hilda, det skulle vara roligt att se ditt bibliotek.

Hilda: Mycket gärna! Jag har bara, hvad som står på den där lilla hyllan, men så är det bra och sunda böcker också allihop.

Axel: Låt se! (läser boktitlarna) »Mormors hemlighet», öfversättning från engelskan — jaha, det låter oskyldigt och bra. »Knappnälsbrevet eller Lixxys första osanning» — den har jag inte läst...

Hilda: Den var mycket rolig.

Axel: Jag kan tro det... »Ängerfull, öfversättning»... »Ett hem utan Gud af dr Alberton»... »Morfars glasögon»... »Ett litet fel och en stor synd»... Ja, vet du, Hilda, det där är nog alltsammans mycket goda böcker.

(Paus.)

Hilda: Hvarför ser du så nedslagen ut? Är du ond på mig?

Axel: Har du läst någonting af Paul de Kock?

Hilda: Är du från förståndet? Eller vill du afsiktligt kränka mig?

Axel: Intetdera, min älskade. Jag mente egentligen inte Paul de Kock, utan Emile Zola.

Hilda: Axel!

Axel: Jaså, du har inte läst något af Zola?

Hilda: Nej, det har jag verkligen inte gjort, och det förvånar mig, att du kan framkasta något sådant.

Axel: Du har kanske inte ens läst något af Maupassant?

Hilda: Jag har ju talt om för dig, att faster Emilie väljer min lektyr.

(Paus.)

Hilda: Nu sitter du och ser olycklig ut igen. Hvad är det, kära gossen min, tala om för mig!

Axel: Jag är ledsen öfver, att faster Emilie inte också har valt min lektyr.

Hilda: Så du pratar! Du är ju karl.

Axel: Jag är ledsen öfver att jag inte känner ens till namnet en enda af författarna på din bokhylla, hvarken »Knappnälsbrevets» skald eller autorn till »Morfars glasögon».

Hilda: Ack, du menar inte hvad du säger, det ser jag på dina ögon. — Inte skulle du kunna ha något nöje af att läsa mina böcker.

Axel: Du tror inte det?

Hilda: Hvad tror du själf?

Axel: Jag tror det inte heller. Men nog är det väl ledsamt ändå för dig, min älskling, att din fästman inte skall kunna tala med dig om dina favoritförfattare och utbyta tankar med dig öfver de ämnen, som mest intressera dig.

Hilda: Tala inte så där, Axel!

Axel: Jo, visst måste det vara en stor brist i vårt förhållande, att jag är absolut obekant med hela den litteratur, hvarur du hämtat din andliga näring. Finns det något skönare än att ha en förstående vän, som man kan förtro sina tankar till, läsa tillsammans med, lefva sitt själslif tillsammans med, och för dig skulle jag vara denna vän.

Hilda: Om du fortsätter så där, så gråter jag. Allt det där kan ju precis lika väl vändas om, och då blir det jag, som inte känner dina författare och inte kan byta tankar med dig om någonting, utan står som en främmande utanför ditt själslif. Men så kan det ju inte vara — säg Axel! — inte är det så? — ty då skulle vi bestämdt inte kunna bli lyckliga.

Axel: Ack nej, nog förstå vi hvarandra, du och jag, och ännu bättre skola vi förstå hvarandra, då jag fått öfvertaga faster Emilies roll och blifvit den, som väljer din lektyr — vill du inte öfverlåta den saken åt mig?

Hilda: Jo, jo, så roligt? Det blir bestämdt mycket trefligare böcker.

Axel: Ja, och bättre med, hoppas jag — snillrikare, värdefullare, med mera sanning, skönhet och djup. Allt beror på, hur man läser, ej hvad man läser, för resten. Vet du, Hilda, det rent af förvånar mig, då jag ser ditt lilla bokförråd, hur du kan vara en så frisk och sund och fördomsfri flicka som du är. Älskar du de där böckerna så mycket?

Hilda: Nej, uppriktigt sagt, Axel, det gör jag inte. Jag tycker, de äro pjåskiga. Men jag har fått lära mig, att det inte passar sig för unga flickor att läsa böcker af annat slag än just sådana där, som faster Emilie väljer...

Axel: Säg ut! Du ser så skälmaktig ut?

Hilda: Jag...

Axel: Nå?

Hilda: ... har...

Axel: Hvad?

Hilda: ... nog...

Axel: ... läst andra saker också?

Hilda: Ja, Axel — i smyg!

Axel: Ja, det kunde jag väl tänka mig, din lilla häxa!

(Kyss.)

Hilda: Men inte Paul de Kock, det försäkrar jag dig!

Efraim Rosenius.

Kvinnornas världsutställning.

Bref från Iduns Chicago-korrespondent.

Man kan icke underlåta att, i egenskap af Chicagobo, känna sig sårad af den europeiska pressens skarpa, men ofta orättvisa kritik öfver vår »Fair», hvilken dock trots sina brister icke allenast är fullt jämförlig, utan i många afseenden öfverträfar alla utställningar som hitintills hållits både på denna och andra sidan Atlanten. Dock, denna utställning har alltid förefallit mig liknande en ung författares förstlingsarbete. Man har så brådtom att på en gång visa världen sin glöd, sin entusiasm i något stortadt och epokgörande. Det egna omdömet har ännu ej hunnit att komma till klarhet med sig själf i erfarenhetens stränga skola. Man förstår ej att hushålla med sina resurser och har nästan uttömt både förmågan och styrkan, innan man hunnit till första afdelningens slut. Dock, man måste fortsätta, ehuru källan är utsinnad, på samma storslagna sätt, ty man har ju börjat. — Sedan kommer kritiken, förnumstig och vis, och vågar här säga utan förbehåll sin mening, ty här behöfver den ej komma i kollision med ett redan häfdvunnet rykte eller en för länge sedan stadfäst allmän opinion. Hvem skulle ens komma att tänka på att resa till en utställning i Paris till exempel för att nästan uteslutande uppsöka dess brister? Chicago är ungt, knappast ett halft århundrade, och kan måhända blifva lika bra som Paris, redan innan det hunnit blifva så gammalt. Må nu vara med allt detta hur som helst, ett vet jag, att aldrig förut i civilisationens historia har kvinnan uppträdt som här: mannens jämnlige på snart sagt hvarje område inom bildning, vetande och konst. De svenska kvinnor, hvilka officiellt besökt utställningen, hafva också med den största ära och utmärkelse vetat att häfda sina landsmanninnors erkändt höga ståndpunkt af allmän bildning och verklig förfining. En friherrinna Rappe, en fröken Lundin samt fru Leffler hafva här väckt en välförtjänt beundran och varit föremål för de mest smickrande omdömen såväl från enskildas som från pressens sida, denna den stora allmänhetens organ. Fröken Lundin höll under den nyligen afslutade »Educational congress» ett utmärkt föredrag öfver »Svenska kvinnans uppfostran».

Fru Emma Leffler har iklädt sig värdinneskapet

i »Svenska byggnaden», och hon fyller detta frivilliga kall med ett så hjärtevinande behag, att hon ådrager sig såväl landsmäns som främlingars odelade beundran.

The Board of Lady's managers fick häromdagen befallning från Washington att tillvidare inställa sina sammankomster, sedan ändtligen inväljandet af kvinnliga prisdomare blifvit undanstökadt. Regeringen tyckte förmodligen, att en längre hvila var af nöden för dessa kvinnor, som nu i veckor stridit och lidit nog för att af kommande tider blifva ansedda för verkliga martyrer, ehuru man nu skrattar en smula på deras bekostnad. Flere af medlemmarna opponerade sig lifligt mot befallningen »to adjourn». De önskade fortsätta, ja fortsätta för alltid, om det så kom i frågan. Emellertid är man betänkt på, att efter utställningens slut uppföra ett kvinnornas »Memorial palace». Dock, mera härom framdeles.

Den svenska tafelutställningen har väckt mycket erkännande. Icke för sin storlek, ty den är jämförelsevis mycket liten mot andra länders, men för motivernas innerlighet och vemodfulla stämning.

Det påstås här, att det finnes ett starkt syskontycke mellan taflorna från tsarens land och de tre öfriga nordiska länderna. Må vara i koloriten, ty den har hos dem alla en kall, blå färgton, så olika taflorna från det sydliga Europa, med sina mjuka, varma färger. Det säges, att ej mindre än 16 pris blifvit tilldelade svenska artister. Stortadt i sanning, då ett sådant konstnärsländ som Italien ej lär hafva fått flere än 17.

Bland taflorna i »Kvinnans byggnad», som på mig gjort ett djupt intryck, är en som benämnes »To the Front» och är målad af lady Buttler från England. I bakgrunden synes en gammalmodig fästning, från hvilken aftågar ett kavalleriregemente. En skara människor af alla åldrar och stånd har samlats för att önska de ståtliga krigarne — söner, bröder eller män måhända — lycka i den förestående sammandrabbningen med fienderna. Mödrarna hafva all möda att afhålla sina små älsklingar från att blifva nedtrampade af hästarne, då däremot ett par gråhåriga gubbar med ålderdomens hela resignation synas med böjd hjässa och sänkt blick mumla en tyst bön för de borttagande. Hvarje ansikte på denna tafla återspeglar sant och klart någon af de olika känslor, som vid ett dylikt tillfälle komma själens strängspjelar att vibrera; af hopp och förtviflan, af beslutsamhet eller undergifvenhet, af mod eller svaghet. Hvarje figur i denna tafla är i minsta detalj ett litet mästerstycke, så fulländadt, så själfständigt, och det hela som en prolog till krigets glänsande, men grymma skådespel.

Från denna tafla i »Kvinnans byggnad» vilja vi fortsätta och göra en liten visit i tyska och franska kvinnornas resp. utställningar. Hvad handarbetena i den tyska beträffar, synas de mera vara ämnade till hemmets prydnad och nytta än för tillfredsställandet af en öfverdriven lyx, hvilket däremot synes vara fallet med de franska. I tyska afdelningen finnes också en särdeles förträfflig skolutställning, omfattande icke allenast profver af sömnader och dylikt, utan stilprof, öfversättningar, matematiska problem, kartritningar och teckningar, hvilket allt åskådliggör ståndpunkter i allmänhet af den uppväxande tyska kvinnliga ungdomens bildningsgrad.

Franska afdelningen är bländande och synes kär för alla kvinnliga besökare, från millionärens fru till den lilla tjänstflickan, som har en dag fritt för att besöka utställningen. Här finnes en fullständig möblerad fransk salong med sidentapeter och förgyllda taflor och stolar i alla möjliga fasoner, men alla så lätta, så fina, att man är frestad att taga dem för endast prydnader och ej ämnade för verkligt bruk. I denna förtjusande salong är en hel familj — i vax. Men jag påminner mig nu, att de manliga medlemmarne ej syntes till, endast de kvinnliga, utstyrda, förstås, i alla möjliga moder. Ack, hvad dessa dockor blifvit skärskådade, och huru många tusental af klädningar blifvit sydda liknande deras. Vidare finnes en mängd glasskåp, fyllda med de utsökteste spetsar af fabulöst värde, samt rika broderier i silke, guld och pärlor, utförda med denna smak och elegans, som äro medfödda hos fransyskan. I en stor glaslåda på golfvets midt är en utställning af dockor, men icke dockor ämnade för små barn, utan för stora sådana. Dessa dockor visa med historisk noggrannhet de olika dräkter, som begagnats af Frankrikes kvinnor under seklernas lopp ända till våra dagar. Dock, att kvinnan i slutet af det nittonde århundradet är förständigare eller mindre fäfäng i afseende på dräkt, visar denna rätt intressanta utställning för öfrigt precis icke. — Belgiska kvinnan har, i närheten

af den franska, sin vackra och rika utställning, ett slags sammangjutning af dessa båda så olika nationers smak och originaliteter.

Innan jag slutar, vill jag, endast för att gifva en idé af utställningsbyggnadernas kollosala dimensioner, nämna, att man har att tillryggelägga omkring 5 engelska mil för att genom hufvudgångarna taga en hastig överblick af det hela i Manufakturpalatset, utan att man då får göra några omvägar kring de utställda föremålen eller besöka gallerierna. Sedan kommo de långa afstånden mellan de olika byggnaderna. Somliga af dessa afstånd äro längre än själfva »storgatorna» i många af Sveriges landsortsstäder. För att se äfven en ringa del af den »Hvita staden» och dess jätteutställning fordras i sanning, förutom godt om mynt, tid, god hälsa samt att vara en bra fotgängare.

Signe Ankarfelt.

Nisse.

En bild ur »konstnärslifvet»

af

Ernst Lundquist.

(Forts.)

Det kunde hon ju mycket väl ha gjort, hon som var kyrkoherdefru. Men nu kunde hon ej göra annat än hoppas på grannarnes plikt-känsla . . . och själf köpa så många biljetter hon möjligen hade råd med. Harald skulle nog ej göra henne några förebräelser, han var ju alltid så snäll och godhjärtad, och på lördagarna ville han ej bli tillfrågad om något, då fick hon göra hvad hon ville, bara hon lät honom vanka af och an i fred mellan studierummets stängda dörrar, med cigarettens i munnen och predikofunderingarna i hufvudet.

Följden af dessa hennes tysta reflexioner blef, att hon tillbragte en god stund af eftermiddagen med att gå och dela ut silfver- och kopparslantar till höger och vänster med förbehåll att de skulle användas till konsertbiljetter på kvällen. Hon bjöd bägge sina jungfrur och dessutom arrendatorns hela familj, man, hustru, fem barn och piga förutom rens-Lisa, som hon hittade i ett persiljeländ ut i trädgården, och post-August, som kom med brevvarskan.

Vid sextiden klädde hon sig i sin söndagsklädning, den svarta spetsgarnerade dolman och den lilla fruhatten — Harald ville alltid, att hon skulle gå klädd i fruhatt, han var så mån om hennes värdighet — och begaf sig på väg upp till kyrkan. Hon hade med flit gått tidigt, för att församlingsborna skulle se, att kyrkoherdens fru ville vara den första, då det gällde att fullgöra en plikt. Och så var hon allt också litet nyfiken på det hela — och inte minst på att se, huru många af grannarne som skulle infinna sig för att uppmuntra konsten.

Hon blef så hjärtinnerligt glad, då hon upifrån backen såg, att det nalkades folk på alla vägar. Nere på kyrkplanen såg hon redan flickorna Eckhoffs skära bomullsklädnings och Fannys röda parasoll, och långt bort på landsvägen kom Stora-Björnö-landån rullande, antagligen med fröken Maggie och hennes guvernant. Så snällt af dem! Komministerns hela familj och länsmannens bägge döttrar sutto redan på gungbrädet utmed stenmuren. Jojo, alla människor hade nog begärligt gripit i flykten detta tillfälle till ett afbrott i den landliga enformigheten.

Men åh, så förvånad och intresserad hon blef, då hon träffade Fanny Eckhoff och fick höra allt hvad hon hade att berätta! Tänk, hon hade redan sett både Sophus Halvorsen och

Rosalba Dea Marina! Glimsta gård låg ju alldeles intill landsvägen, och medan Eckhoffs sutto på verandan i eftermiddags och drucko kaffe, hade de sett de bägge artisterna komma promenerande framåt landsvägen, han med sitt gitarrfodral på ryggen och hon kånkande på en väldig packe notböcker. Men så fattiga och trantiga de hade sett ut! Lagårds-Lotta, som satt och mjölkade i hagen utmed landsvägen, hade talat vid dem, och för henne hade de berättat, att de kommit med fyratåget till stationen, men alla rummen på gästgifvaregården hade varit upptagna — nå, det var naturligtvis osanning! — och ingen skjuts hade heller stått till att få, därför hade de nu gått halfannan fjärdingsväg till fots och hade ingenting emot att få släcka törsten med litet spenvarm mjölk. Fröken Rosalba hade frågat Lotta, om hon visste, hvar de skulle kunna få något snyggt och billigt logis för natten; de hade hört efter i alla smågårdarna utmed vägen, men fått nej öfverallt. Då Lotta ej kunde ge den begärda upplysningen, hade de gått sina färde, utan att så mycket som tacka för mjölken hon gifvit dem, och styrt kosan uppåt kyrkbyn. Löjtnant Allan hade sedan stått på Glimsta altan och genom sin stora reskikare sett dem vandra ur gård och i gård här uppe i trakten af kyrkan; det såg ut som om de ej lyckats få något nattkvarter.

Elsa skulle så gärna ha velat höra ännu en hel massa detaljer om det märkvärdiga konstnärsparet, men visaren i kyrktornet pekade på half sju, och man måste tänka på att gå in. Som kyrkoherdens fru borde hon vara bland de första på platsen och sitta på främsta bänken, det visste hon, att Harald skulle tycka om. Utan att i brådskan se efter, att hon fick Fanny Eckhoff eller någon annan fru med sig, begaf hon sig in i vapenhuset och köpte två biljetter — en åt Harald, som han ju själf begärt — af en halfvuxen flicka, som satt där bakom ett bord och sade: »*Merci, madame!*» då hon lämnade sina sextio öre.

Det var besynnerligt! *Merci, madame?* Hon såg litet närmare på biljettförsäljerskan. Hon hade ett barnsligt, brunhyllt ansikte med ett par käcka mörka ögon och en burrig, svart lugg under en liten kokett halmhatt med rakt uppstående violruskor. Så lustigt, att de hade en utländsk biljettförsäljerska med sig! Och medan Elsa lämnade sitt inträdeskort till kyrkvaktaren, som öppnade dörren för henne, hörde hon den lilla svartögda säga till en bondgubbe, som efterträtt henne vid biljettbordet: »*Merci, monsieur . . . passez, s'il vous plait.*»

Elsa skred med värdig hållning framåt på stora gången och fann första bänken obesatt. Det var ganska glest i bänkraderna; en och annan grupp här och där, mest sjaletter, och på fruntimmerssidan tre hela bänkar fullpropade med hviskande och fuittrande folkskoleflickor, som knuffade hvarandra och hade allt möjligt fuffens för sig i den ovanliga och eggande känslan af, att de i dag kommit till Guds hus för att roa sig och inte för att höra på en predikan. Elsa försökte ge dem en lång, förebrående blick, men den kom aldrig fram till dem, ty då hon vände sig emot dem, hade hon aftonsolen rakt i ögonen.

Emellertid började publiken småningom samlas, och då ingen mera tycktes vara att förvänta, vred Elsa på hufvudet och gjorde ett hastigt öfverslag. Tjugusju ståndspersoner . . . elfva allmoge . . . trettioåtta barn, summa trettion kronor femtiofem öre! Det var ju alldeles förfärligt! De arma artisterna, det blef ju ren förlust för dem. Tänk om konserten skulle bli inställd?

Men det blef den inte, ty nu började orgeln brusa och stöna; det var inledningsnumret, en fuga, komponerad af Sophus Halvorsen liksom nästan hela programmet. Elsa ville ej vända sig om nu igen, ty det ansåg hon opassande; hon fick således ej se den exekverande. Numret var för öfrigt slut, innan det knappast börjat; det lät som några käbblande barn-ungar uppe i diskanten, medan en vresig skolmästare med dundrande, grof röst förgäfves predikade ordning nere i basen.

Det blef en paus, utfylld af hviskande småflickröster och prasslande program. »Quando corpus morietur, aria af Sophus Halvorsen, utföres af Rosalba Dea Marina», stod det på den gula lappen, och allas hufvud, utom kyrkoherdefröns, vände sig emot orgelläktaren. Men nu hörde Elsa steg af två par fötter på stora gången, tunga karlsteg, ackompanjerade af lätt trippande fruntimmersklackar, och där stodo nu de bägge konstnärerna midtför henne i koret, han med gitarren öfver bröstet och hon med ett notblad i handen. Men, säg hon rätt? Rosalba Dea Marina, den drottninglika skönheten i violblå sammetsklädning, det var ingen annan än den där lilla biljettflickan i vapenhuset, fastän hon nu var barhufvad och hade fäst en stor knippa prästkragar uppe vid halsen på sin svarta ylleklädning!

Hon såg för öfrigt bra ut, flickstackaren, med sina lysande svarta ögon och sin lilla, röda mun, men generad var hon, det märktes nog, fastän hon knyckte på hufvudet och försökte se morsk ut. Under det långa förspelet på gitarren hade Elsa tillfälle att se, hvad det var som fröken Rosalba var generad för: det var de långa, bara armliderna och de magra brunstekta händerna, på hvilka hon ej hade några handskar. En gång försökte hon gömma dem på ryggen, men det såg väl för tafatt ut, och därför ansträngde hon sig i stället att så mycket som möjligt dölja dem bakom notbladet.

Nu började hon sjunga: »Quando corpus . . .» med en stark och gäll, tämligen ren, men redan alldeles öfveransträngd och utskriken sopran. Hon hade ett sätt att göra små omotiverade, gnällande förslag här och där, som påminte om bondfolkets okultiverade sångmetod, och vid de lägre tonerna blef hon helt plötsligt så tjock i halsen, som om hon haft påsjsjuka. Det var både ömkligt och löjligt. Men Elsa uppfattade endast den tragiska sidan af saken; då hon såg den lilla späda, fattigt klädda varelsen och hörde hennes stora, på en gång oskolade och utslitna röst, som snarare kunde ha tillhört en fyrtioåring än ett barn, kände hon sig nästan gråtfärdig, och den afsedda konstjuttningen förvandlades till hjärtslitande fantasier om svält, förödmjukelser, hemlöshet och umbäranden af alla slag.

Nu slutade arian med ett gällt och sprucket skrik högt upp i diskanten, och sångerskan mera sprang än gick tillbaka till kyrkans bakgrund; man hörde henne ta trappan till orgelläktaren i några språng. Sophus Halvorsen stannade kvar i koret för att utföra programmets tredje nummer, en »Fantaisie brillante» för gitarr, komponerad af honom själf.

Nu först ägnade Elsa honom någon uppmärksamhet. Det var en lång, krokryggig gubbe, med blekt, orakadt ansikte, öfver hvars ena halfva det långa, raka, askgråa håret hängde ned som en hästman. Han var klädd i en blanknött och fläckig svart rock och hvit halsduk; de grofva stöflarne voro ännu alldeles gråa af landsvägsdamm.

(Forts.)

En bibliografisk kvinnobragd.

Kvinnan inom svenska litteraturen intill år 1893.

En bibliografi utarbetad med anledning af världsutställningen i Chicago af *Sigrid Leijonhufvud* och *Sigrid Brithelli*. Sthlm, Norstedt & Söner 1893. (198 sid.)

I en med enkel, solid elegans utstyrd volym föreligger här ett mycket aktningvärdt och med stor flit hopbragt arbete af två unga damer, filosofie kandidaten fröken S. Leijonhufvud och fru S. Brithelli. Det inledes med en historisk öfversikt, klart hållet och med värme framställd, skildrande kvinnans deltagande i vårt lands litteraturs utveckling, allt ifrån den antydan man af vissa inskrifter på de gamla runstenarne finner, »att redan i äldsta tider diktens språk ej var den svenska kvinnan främmande», ända till våra dagars i tidningar och tidskrifter sig rörande damer. I denna öfversikt höjer, såsom sig bör, den heliga Birgitta sitt ädla, skimmerhöljda hufvud högt öfver alla sina svenska medsystrar under århundradenas gång. Skildringen af denna märkvärdigaste svenska kvinna lär vara fluten ur fr:n Leijonhufvuds penna, och den är alldeles förträfflig.

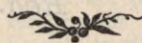
Efter öfversikten följer i alfabetisk ordning en bibliografi öfver svenska kvinnors från trycket utgifna original-arbeten, det fullständigaste verk i sitt slag, som hittills hos oss sett dagen, och utmärkt för klar uppställning och minutjös pålitlighet. Särskildt utmärker sig den på nära 5 sidor gående redogörelsen i kronologisk följd för drottning Christinas litterära verksamhet.

Det hela är en *verklig bibliografisk bragd*, för hvilken fröken L. och fru B. förtjäna både tack och heder.

Den som här tror sig rättvist fälla detta omdöme, har själf i årtal sysslat med liknande litterärt arbete, och han vet hvad allt af möda och af kärlek till denna möda därvidlag oundgängligen kräfves.

Det är en egen tillfällighet, att detta arbete utkommit samtidigt med Gustaf Edvard Klemmings bortgång. Det kan betraktas som en hyllningskrans, nedlagd på den gamle bibliognostens och Birgitta-bibliografens nyskyflade minneskulle.

Birger Schöldström.

Från kvinnans arbetsfält.

Studier från Stockholms horisont

af G. Gullberg.

XII.

Governanter, lektriser och sällskapsdamer.

Mitt ganska rika galleri af kvinnobekanta skymtar fram för mitt minne en hel rad damer af de kategorier, som nämnas i titeln till denna lilla artikel. Isynnerhet de tvänne första och i all synnerhet den första. Missförstå mig ej. Governanter ha i allmänhet en liten svaghet för pennan och en dito för trycksvartan. De smussa gärna om aftnarne på sitt rum med »vårstämningar» (på vers) och kärleksnoveller (på prosa), och har man haft den lyckan att redigera en landsortstidning hvar som helst i vårt kära faderland, så har man säkert också ett rikt minne af guvernanter och en oändlig mängd

af papperskorgsdränkta »vårpoesier» på sitt samvete.

Som sagdt, jag har känt en hel del af dessa älskvärda damer, men jag kan knappast påminna mig någon — möjligtvis en — som realiserat de föreställningar världen fått om guvernanterna genom tusende sinom tusende böcker alltifrån salig Fredrika Bremer och snälla Onkel Adam till våra egna dagars skrifvande damer och herrar.

Ty enligt den gängse, absolut gällande (roman-) uppfattningen skall guvernanten vara: 1) ung och skön, 2) af rika, men genom olyckor plötsligt fattiga vordna föräldrar, 3) ädel till sinnelaget och stolt till karaktären, 4) olycklig, 5) på förödmjukande sätt behandlad af sitt förnämna herrskap och om det skall vara riktigt bra 6) olyckligt kär i husets unge son, som lekt med hennes dygd och gifter sig med sin kusin.

Det är för märkvärdigt!

Af alla de exemplar jag känt har ingen fullt eller ens tillnärmevis motsvarat ofvanstående beskrifning.

Tvärtom, de flesta ha visserligen varit unga, men sällan sköna — hur många kunna vara sköna? De ha varit fattiga, men deras föräldrar ha sällan varit rika. Deras ädla sinnelag är svårt att döma om — men de ha tyckts mig vara »som folket är mest», och deras stolthet har sällan gått dit hän, att de nekat gifva sig med en hyggelig inspektor, som varit kär.

Olyckliga? Ack ja. Hvad är lycka? Icke kan det ligga någon särskild *lycka* uti att plugga historia och geografi, franska och tyska med ett par tre vildbasare till pojkar eller flickor. Att ha hundra kronor om året och »allting fritt» och veta med sig, att man ger sin ungdoms bästa år för en grynvälning! Åhnej! Men allting är relativt, det ha guvernanterna också lärt sig. Och de veta, att deras ställning kunnat vara sämre. Att det fattiga hemmet har än mindre att bjuda på, om alla munnar skola mättas. Att faderns hår grånat under bekymren »*hvar det allt skall tagas*» och moderns ansikte fått djupa fåror genom tankarne på »*hur det allt skall räcka till.*» Och då har hon, som är äldst, hon som föddes först, när lyckan var ung och hoppet var »lysegrönt», och för hvilkens uppfostran inga uppoffringar voro för stora, fått ge sig ut i världen för att lätta arbetet för dem, som kommo efter, en och en, spridande föräldraglädje, ack ja, men ock många tärande bekymmer...

Åhnej, så olyckliga ha de knappast synts eller varit. Och icke ens femte och sjätte punkterna i romanreceptet ha slagit in.

De anstolta herrskap, som behandla sina bildade guvernanter som pigor, torde väl lätt kunna räknas. Lättare skulle dylikt folk kunna träffas i de borgerliga uppkomlingarnes ring, men äro nog sällsynta äfven där i våra dagar. Undantag bilda icke regel.

Guvernantens kall kan likväl vara ganska tungt och är alltid ansvarsfullt. Tungt genom det trägna, ansträngande arbete, som ibland kan fordras, och den ringa lön, de små framtidsvyer som skänkas, ansvarsfullt genom de plikter det ålägger gentemot de unga, hvilas böjliga sinnen så lätt taga intryck.

Men guvernantens uppgift inskränkes i våra dagar allt mer och mer, och det är möjligt, att detta förtalade species af unga kvinnor en vacker dag kommer att helt och hållet försvinna. Förr skulle de unga fröknarna både i staden och på landet ha guvernant ända till de gifte sig. De hade ingen annan lärare.

Nu ha flickpensionerna, privatskolorna och de kvinnliga elementarläroverken gjort dem i hög grad umbärliga.

Huru mången familj i stad har ännu en guvernant. Jo, inom de högre klasserna en »bonne» för språkets skull. Det är nu blott på landet, på godsen långt ifrån städerna guvernanten ännu existerar, vikande så småningom äfven där för tidsandan och böjelsen att sända barnen in till skolorna i städerna...

Då återstår intet annat för guvernanterna än att följa med, att gifva sig in i lärarinneseminierna och sätta sig vid skolkatedern. Och de ha så gjort också, många, många.

Guvernanterna äro ett släkte, som håller på att försvinna!

* * *

I ännu högre grad kan detta sägas om »*lektriserna*»; de äro nästan försvunna, och endast ett fåtal exemplar vegeterar ännu i de gamla, stora, tysta rummen på något åldrigt herresäte eller i de skumma salongerna vid Stora Trädgårdsgatan i Stockholm.

Jag menar nu med »lektris» henne, som verkligen har till sin uppgift att förströ gamla hennes nåd med att läsa högt, medan aftonlampan kastar sitt bleka sken öfver de gamla möblerna i empirestil och pendylen tickar så enformigt... icke dem som under denna »skyddande förklädnad» af en titel få uträtta alla andra sysslor.

Lektrisen håller som sagdt på att försvinna — på samma gång som de gamla storadliga vanorna och — förmögenheterna. Tiden nivellerar och — demokratiserar. Förr i gamla »goda» tiden måste hvarje gammal grefvinna ha sin lektris, det hörde till tonen, till ståndet. Ack, det där »måste» är borta för längesedan. Nu gör det ingenting, om gamla hennes nåd icke har någon sådan, hon hör ej mera till de absolut nödvändiga »mobilierna». Men hon finnes ännu här och hvar, där gamla traditioner lefva, där kärleken till litteratur än icke är död, fastän synnerverven slappats och åldriga händer tröttats af att hålla boken eller pennan.

Hon är i släkt med guvernanten, ty hon måste kunna mycket. Framförallt måste hon kunna de moderna språken och läsa dem felfritt och väl, ty gamla hennes nåd älskar ännu isynnerhet det galliska tungomålet, det gamla förnämna.

Men hon älskar ej den unga galliska litteraturen, och lektrisen, som läppjat på Zolas verk och nu svärmar för Bourget, får läsa högt kväll efter kväll — o, så långa de kvällarne äro! — m:r le vicomte de Chateaubriand eller, om det skall vara riktigt modernt, François Coppé.

Det är ett ofta glädjetomt lif den unga lektrisen för, ty gamla hennes nåd vill ständigt ha henne vid sin sida, och ungdom och gamla är ha svårt att draga jämnt och förstå hvarandra.

* * *

Håller guvernanten och lektrisen på att försvinna, så är det raka motsatsen med »*sällskapsdamer*». Det vill säga, man får då icke taga ordet i dess gamla ursprungliga bemärkelse, ty i så fall börja väl sällskapsdamerna blifva lika sällsynta som lektriserna. Nej, vi skola taga ordet i dess moderna bemärkelse, och vi finna då den unga flicka, som hvarje vecka annonserar i Idun, att hon »*önskar gå frun tillhanda*».

Den unga flickan, som vill gå frun tillhanda

En god kopp kaffe.

Det bästa, billigaste och helseosammaste kaffe är vårt ångrostade och malda **Hushållskaffe** å 1:05 pr ½ kg., som finnes äkta endast uti vår

Stockholms Kaffe-Aktiebolag

i alla i ett hushåll förefallande göromål och som fäster intet afseende på lön, men desto mera på ett vänligt bemötande, blir allt talrikare och talrikare. Antalet sådana unga flickor är enormt och i ständigt stigande. Studera blott annonsafdelningen eller se er om i bekanta familjer, och ni skall finna syn för sägen.

Detta »att gå frun tillhanda» är ett af de »kvinnaans arbetsfält», som börja bli lika öfversvämmade som de lärda banorna för männen.

Detta fält är det förlofvade land, dit alla de strömma, som icke hafva kunskaper och krafter nog att slå sig igenom på en själfständigare väg och icke mod nog att tillgripa ett tyngre eller kanske »simplare» arbete.

Dit tvingas de i skaror af tusen skäl. Fatigdom i hemmet, önskan att komma från bekymrens enahanda, hoppet om lyckligare utsikter. De få se andra människor, komma i nytt sällskap, göra nya bekantskaper, och hvem vet? . . .

Men huru bittert kan det icke vara ibland för den stackars flickan. Huru fullt af förödmjukelser för ett stolt sinne, och huru svårt i början att förlika sig med sysslor, som synas grofva, fula, simpla, allt för simpla för henne, som likväl ju »icke är en piga». Det »att gå frun tillhanda» är ofta en lärotid af yttersta nytta, en tid då högfärd ryckes upp med rot och fäfangan får grundskott, då det blir klart, att intet arbete är skam, intet för groft för att icke vara nödvändigt.

Tillökningen i antal af unga kvinnor, som vilja gå fru tillhanda, står möjligen i samband med den minskade äktenskapsfrekvensen och männens utvidgade böjelser för ungarstån-det. Där den naturliga proportionen mellan giftasvuxna kvinnor och giftaslystna män rubbas i den riktning, som tyckes vara för handen, uppstår ett allt för stort öfverskott af de förra, en allt för stor brist bland de senare.

Öfverskottet flyter då ut ur de trånga hemmen med de små utsikterna, ut i världen, där det är större chancer, och så uppstår skockningen af dem, som vilja och måste arbeta, arbeta hårdt för sitt bröd och sin framtid, men som icke kunna, icke våga för sig själfva gifva arbetet dess rätta namn, utan söka att förgylla sin ställning med en fras: de gå frun tillhanda.

Teckning med blyerts och svartkrita.

För Idun af S. L.

(Slut fr. föreg. n:r.)

Tecknar man på färgadt papper — vissa stämningstycken taga sig bättre ut på detta sätt — kan man framställa dagrarne medels hvitkrita eller hvit färg. Detta bör emellertid isättas, först då de omgivande partierna äro till fullo färdiga; eljes kan det hända, att effekten ej blir den åsyftade. Man får nämligen lätt i annat fall tämligen orena toner, då blyertsen blandas med kritan eller färgen.

Stomfarne man använder kunna, som sagdt, vara antingen af skinn eller papper. Medels de förra får man nästan mjukare toner än med de senare. Skinnstomfarne äro tämligen dyra, men också ganska varaktiga, pappersstomfarne kosta blott 10 å 15 öre stycket, men räcka ej synnerligen länge.

Med afseende på teckning med svartkrita är ej så mycket att säga därom, när förfarandet vid teckning med blyerts beskrifvits. Det hufvudsakligaste därvid gäller nämligen också om svartkriteckning. Ett och annat kan emellertid vara af vikt att nämna.

Till en början kan anmärkas, att svartkrita ej

såsom blyerts förekommer i handeln såsom träbeklädda pennor, utan merändels i stycken. Nummeringen går här i motsatt riktning mot vid blyerts, så att högre n:r anger lösare slag än lägre.

Äfven vid svartkriteckning kan man såsom vid blyerts urskilja två olika metoder, beroende på om man använder stomf eller ej, och hvad som ofvan sades härom vid teckning med blyerts gäller ock här.

Med krita kan man framställa mera effektfulla saker än med blyerts. Svartkritan verkar nämligen mera fristående och lefvande, är ju af mera kraftig svart färg än den blänkande, stålgrå blyertsen, hvarför den naturligt nog redan därigenom blir i stånd att gifva resultat, som i skärpa och kraft gå före dem, som blyertspennan kan gifva. Det är emellertid — så har åtminstone jag funnit — svårare att föra kritan än pennan. Den förra kännes alltid litet klumpig och grof, då däremot den senare, så fin och lätt, utan synnerlig svårighet låter föra sig och frambringa åsyftade effekter.

Både blyerts- och svartkriteckningar blifva ganska lätt suddiga, om man ej vidtager särskilda försiktighetsmått i detta afseende. Sålunda brukar man antingen lägga silkespapper ofvanpå teckningen eller fixera densamma med fixersprit. Det förra tillvägagångendet lämnar emellertid just ej så säkra garantier mot förstörelse; med det senare är detta däremot fallet. Har man nämligen fixerat en teckning, blir blyerts- eller kritestoffet fullständigt bundet, och teckningen kan utan fara bli utsatt för diverse äfventyr. Hvad beträffar fixering se Idun n:r 19 för i år, där förfarandet närmare beskrifves.

Den som är road af blyerts- eller svartkriteckning och kan rita efter naturen, skaffar sig utan tvifvel gärna en skizsbok, hvori man kan införa ett och annat intressant. Det är ju mycket trefligt att »hastigt och lustigt» kunna teckna af ett landskap, som slagit an, ett karaktäristiskt huvud eller dylikt och sedan hafva sina skizzer, vederbörligen daterade, samlade på ett ställe. Ofta slår man sedan upp sin skizsbok under höstkvälarna, genomgår alla sina minnen från sommarens soliga dagar och genomlever dem om och om igen. Bilderna i denna skizsbok medföra nämligen ett stort nöje för den litet artistiskt anlagda unga damen. Det är för öfrigt, om hon äger dylika anlag, för henne en vida nyttigare och mera själsodlande förströelse att sitta och teckna än t. ex. den förströelse, som går så till, att unga fröken ligger i en hängmatta och mähända — ursäkt uttrycket! — slukar en mer än lofligt sliskig roman, vanligen af engelskt ursprung.

Dylika skizsböcker finnas nu visserligen att tillgå i pappers- och färghandeln, men för min del skulle jag vilja tillråda läsarinna att söka själf förfärdiga sig en sådan — det är nämligen ej det ringaste svårt. Då kan man få den sådan man vill hafva den, och priset uppgår till en ringa bråkdel af hvad den eljes kostar. Man väljer ut lämpligt ritpapper, köper det t. ex. metervis, skär till det i så stora blad man vill ha, vänder papperets rätsida uppåt (rätsidan är vanligen innersidan af pappersrullen, när man köper papperet), sätter efter behag hårda eller mjuka permar på boken och häftar tillsammans bladen och permarne på lämpligt sätt. Om man så vill, kan man interfoliera med kulört ritpapper här och där, så ock med några blad akvarellpapper eller i nödfall mera ojämnt och knottrigt ritpapper för att kunna vid tillfälle lavera en studie eller utföra den i akvarell.

Gör man en dylik skizsbok själf, kostar den ej många ören — i handeln däremot flere kronor. Sina teckningar kan man i vanlig ordning, om man så vill, fixera och i öfrigt förfara som om papperen ej vore sammanhäftade till en bok. Målar man i boken och vill på behörigt sätt spärra papperet, kan detta ock utan vidare olägenhet gå för sig. Då fuktar man blott fransidan af papperet och spänner fast det medels häftstift vid en skifva af tjock papp eller tunnt trä eller en tunn men stadigt ram af trä, som man har lös med sig och skjuter in mellan bladen i boken. För resten torde man ej behöfva bråka så mycket med det i alla fall mer eller mindre besvärliga spännandet af papperet, då fråga är om mindre studier. Om så befinnes lämpligt, kan man i ena permen af skizsboken anbringa en ficka eller dylikt till förvaring af penna och stomf eller annat.

Utom det nöje man, såsom ofvan antyddes, kan ha af sin skizsbok, kan man ock ha vissa fördelar af densamma därigenom att en liten, i sig själf kanske ganska obetydlig skizz kan gifva upphof till en större teckning eller lavering vid ett annat tillfälle, såsom utgörande den egentliga grundvalen därför. Mången gång kan man näm-

ligen af ett utkast i skizzboken göra ganska trefliga saker sedan. Äfven detta är ju något, som direkt eller indirekt kanske kan förmå läsarinna att lägga sig till med en dylik behändig skizsbok.

* * *

Ja, ännu mycket mera vore nog att säga om teckning med blyerts och svartkrita, denna lätta och dock svåra, men i alla händelser synnerligen intressanta och tacksamma konst, men för denna gången får det nu vara tillräckligt. Om Iduns spalter därtill upplätas; återkommer jag en annan gång till detta kapitel om teckning och tänker då bland annat i korthet säga några ord om *tsch-teckning* och *teckning på skrappapper*, två på senare tiden mycket gouterade teckningsmetoder.

Till dess: au revoir!

Vi fästa våra läsarinna's uppmärksamhet

på nödvändigheten att nu genast förnya prenumerationen för årets sista kvartal, om de nämligen ej redan förut äro prenumeranter till årets slut. Under detta kvartal, som kommer att bjuda på månguhanda bidrag af stort intresse för alla kvinnor, erhåller också en hvar af prenumeranterna det sedan föregående år välkända

rikt illustrerade julnumret

med

bidrag af våra förnämsta pennor,

hvilket ensamt är väl värdt hela kvartalsafgiften. På tal om hvad årets sista månader komma att bjuda bedja vi ock få fästa våra läsarinna's synnerliga uppmärksamhet vid den högst spännande roman från det gamla Syrakusa:

»Kallia Kypris»

af A. Schneegans,

som tagit sin början i vår romanbilaga; originalet är helt nyligen utkommet i Tyskland och har där väckt ett ovanligt intresse, som vi äro fullt vissa att våra läsarinna komma att dela.

Alla kvartalsprenumeranter må därför ofördröjligen verkställa ny prenumeration på Idun och Iduns Mode- och Mönstertidning; prenumerationsprisen återfinnas på annonsbilagans första sida!

Red. af Idun.

Ur notisboken.

Lifförsäkring för barn från 0 till 15 år är ett nytt försäkringsätt, hvarmed Allmänna lif-försäkringsbolaget härstädes gjort början. Att detta försäkringsätt skall omfattas med det lifligaste intresse inom de familjer, där man lärt sig inse nyttan af att i tid äfven i ekonomiskt hänseende sörja för sina efterkommande, taga vi för alledeles gifvet. Försäkringen kan tagas antingen som vanlig lif-försäkring med premiebetalning för hvar år under den försäkrades lifstid, på 5, 10, 15 eller 20 år eller på en gång. Men man kan också taga en blandad lif- och kapitalförsäkring med premiebetalning på en gång eller under vissa år och med kapitalets utbetalande vid en bestämd lefnadsålder eller vid tidigare inträffande död. Med det senare försäkringsättet komma fördelarna i allmänhet den försäkrade till godo, med det förra den försäkrades arfvingar. Ingen läka-reundersökning behöfves vid detta försäkrings-sätt. Försäkringen är dock ej giltig, förrän den försäkrade uppnått 20 års ålder. Dör han dess-förrinnan, äro de inbetalda premierna förlorade, så vida man ej särskildt försäkrat äfven dem, hvilket naturligtvis en hvar bör göra, helst som

detta höjer premierna endast obetydligt. I sådant fall återfår man alla erlagda premier, om den försäkrade aflider före utgången af det 20-de året.

Detta försäkringssätt för barn är af stor vikt och allmänt intresse, och vi torde snart få anledning att återkomma till detsamma. Vi hafva nu endast velat påpeka dess tillvaro.

*

Den yngsta lilla grefvinnan af Visborg är nu döpt. Förleden fradags middag vid tolfviden var den kungliga familjen samlad hos prins Bernadottes för att öfvervara hennes döpelseakt. Kronprinsessan hade själf erbjudit sig att vara den lillas gudmor och kom enkam i från Tullgarn på morgonen för att till dopet bära den lilla, som därvid erhöill namnen *Elsa Victoria*.

Utom den kungliga familjen voro äfven prinsessans mor och närmaste släktingar inbjudna jämte sjöministern, statsrådet Christerson, de kungliga personernas uppvakning samt några enskilda vänner. Hofpredikanten Beskow förrättade döpelseakten, och faddrarna voro, utom kronprinsessan Victoria, som bar barnet, konungen och drottningen samt friherrinnan Munck.

*

Ännu en kvinnlig läkare ha vi erhållit, därmed att fröken *Anna Stecksén*, stockh., i dessa dagar aflagt medicine licentiatexamen vid Karolinska institutet.

Teater och musik.

Kungl. operan uppförde onsdagen den 13 dennes för första gången Ad. Adams komiska opera »Girald». Om denna opera ej uppgår mot de här förut kända af samme kompositör, »Konung för en dag», »Nürnbergdockan», »Alphyddan» och »Postiljonen från Lonjumeau», har hon dock så pass stora förtjänster, att hennes upptagande å spellistan ej behöfver anses oberättigadt. De nyssnämnda operornas melodirikedom återfinnes äfven här; dock kan man ej undgå att märka, det musiken i »Girald» på flere ställen verkar föråldrad. I Scribe's text har kompositionen emellertid lyckats få ett godt underlag, fylld med lustiga förvecklingar som den är.

Operan väckte vid premiären ganska mycket bifall hos den väl besatta salongen, men skulle nog hafva gjort det ännu mera, om utförandet på vissa händer varit bättre. Fröken *Frödin*, titelpartiets innehafvarinna, gör mycket erkännansvärda försök att på bästa sätt lösa en uppgift, som nog ännu ej så litet öfverstiger hennes ungdomliga förmåga. Fröken F. har många förutsättningar att kunna blifva en god dramatisk sängerska. Hennes stämma och sångkonst äro dock ännu för outvecklade, för att det skall vara rådligt för henne att åtaga sig det ena fordrande partiet efter det andra. Ännu krävas allvarliga och grundliga sångstudier, om ej den unga sängerskan skall dela samma öde som flere andre bland våra lyriska artister, det att stanna på halva vägen. Hvad nu föreliggande parti närmast beträffar redde hon sig som sagt ganska bra, särskildt med koloraturen, och stämman klingade varmare än vanligt, om också ojämnheterna här och där framträdde. Och i betraktande af den ringa scenvana fröken F. äger, måste hennes spel anses som ganska tillfredsställande och prägladt af god uppfattning. — Hr *Lemon* innehar som don Manoel det manliga hufvudpartiet, hvars utförande dock lämnade rätt mycket öfrigt att önska, särskildt beträffande sången. Och vi måste tyvärr instämma i en ärad kollegas åsikt, att hr L. snarare synes hafva gått tillbaka sedan förra spelåret än framåt. Tonansatsen visar betänkliga brister och en sväfvande osäkerhet gör sig i allmänhet märkbar. Den ton af gråtmildhet, som ofta breder sig öfver stämman, borde ock kunna bortarbetas. Skäl torde ock för hr L. vara, att medan tid är, genom grundliga studier i utlandet söka utbilda det röstmaterial, hvaröfver han förfogar. — Bäst på sin plats vid denna operapremière var i alla afseenden fröken *Holmstrand*, hvilken med värdighet uppar sin drottningroll och lät sin denna afton mer än förut välklingande stämman göra all rättvisa åt det i vokalt hänseende mindre betydande partiet. Äfven hr *Johanson* hade som prinsen en ganska lyckad afton. Hr *Strömberg* fyllde likaledes godt sin plats som drottningens löjlige kammarherre don Japhet. Båda dessa rollinnehafvare hade välanlagda masker. Ginez' roll

utfördes naturligtvis af hr *Rundberg*, hvilken nog gjorde sitt bästa. Den komik hr R. utvecklar, förefaller dock tämligen krystad och uppskrufvad. Operan tycktes i sin helhet vara väl inöfvad och lände kapellmästaren för aftonen, hr *Strandberg*, till all heder.

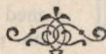
— Operaföreställningen torsdagen den 14 dennes blef ett verkligt evenemang. »Mefistofeles» uppfördes, och i Margareta-Helenas dubbelparti uppträdde för första gången signora *Fausta Labia*. Salongen var fullsatt till sista plats och förväntningarna spända. Man hade hört så föga om den nyengagerade sängerskan. Var hon ung? Var hon vacker? Sjöng hon bra? Intet visste man med bestämdhet. Det enda man egentligen hört var, att hon hade Italien, sångens land par preference, till hemland. Att en viss nyfikenhet denna afton rådde, var sålunda ej att undra på.

Ridån går upp för prologen, i hvilken hr *Söderman* på ett verkligen erkännansvärdt sätt löser sin uppgift; himlakörerna aflösas af folkets växlande körer utanför stadsporten; »Öfver skog och öfver äng» har hänförande klingat från Faust-Ödmans läppar, ridån går upp till andra akten, och först nu trippar Margareta-Labia in på scenen. Hvar enda kikare i salongen riktas mot den unga sängerskan — ty hon är verkligen ung, knappt 21 år säges det — och man får ej undra på, om hon i förstone känner sig en smula förvirrad, ansikte mot ansikte som hon står med en för henne fullkomligt okänd publik långt bort i ett främmande land. De första tonerna röja ock en lätt rädsla. Snart klingar stämman dock fulltonig och skön, och ju längre det lider, dess mera värmes man af densamma, på samma gång man förvånas öfver dess ovanliga volym och tjusas af dess härliga klang. Ty den är verkligen ovanligt omfångsrik, vacker och jämn på ett par toner när i mellanregistret, hvilka förete någon ojämnhet. Det var dock först i tredje akten, den fordrande fängelsescenen, som man till fullo fick höra de framstående egenskaperna hos signora Labias såväl stämman som sångkonst. Här har man godt tillfälle att iakttaga den italienska sångskolans förtädraden. Andhämtningen och fraseringen äro förträffliga, tonerna komma fram runda och fylliga, de högsta såväl som de lägsta tagas utan minsta ansträngning och utan att inverka på klangskönheten.

Redan efter sitt uppträdande i andra akten hälsades den unga främlingen med det lifligaste bifall och inropades flere gånger. Hennes utförande af fängelsescenen framkallade formlig entusiasm. Gång på gång måste hon framträda och mottaga publikens hyllning, synbarligen förvånad öfver det entusiastiska mottagande hon rönte. Men det var nog ej endast hennes sång, som tog publiken. Hela hennes uppträdande präglades af denna naiva oskuldsfullhet, som bättre än något annat passar för denna roll. Det ungdomliga ansiktet med de stora, strålände ögonen är ock synnerligen tilltalande. Mot spelet kan nog en och annan anmärkning göras; det har dock en stor förtjänst, nämligen att med små medel kunna åstadkomma god effekt, hvilket sängerskan flestades i fängelsescenen visade. Mimiken är ock god. — Likaledes förtjänar sängerskan erkännande för sitt utförande af Helenas parti, och hon skörde äfven det lifligaste bifall för detsamma.

En och annan har klandrat k. operans dir. för att en utländsk sängerska inkallats. Då emellertid operan onekligen behöfver en förstärkning bland solosopranerna och en sådan af acceptabelt slag ej kunnat fås här hemma, anse vi, att direktionen gjort rätt i ett se sig om efter en sådan på annat håll. Om också signora Labia ännu ej är en fullt utvecklad konstnärinna, så synes hon dock hafva alla förutsättningar att snart bli det, och kommer hon att fylla efterföljande partier lika godt som det första, skall hon varda af stor nytta för k. operan. Vi afvakta med intresse hennes nästa parti.

Dramatiska teatern har nu fått upp sin första nyhet för säsongen, nämligen »Kronans kaka», komedi i 5 akter af Vittorio Bersezio, öfversättning från italienskan af Ernst Lundquist. Stycket skall vara mycket underhållande; men som vi ännu ej sett detsamma, kunna vi ej meddela något närmare därom förrän i nästa nummer.

Sen till, att *Idun* med *Modetidning* finnes hos alla edra bekanta!

En gammal historia.

Af *Helena Nyblom*.

(Forts.)

Han kurtiserade kammarjungfrun, hjälpte jungfrun att servera samt blef snart allas favorit, med undantag af den svenske betjäntens, som i honom såg en farlig rival.

I sjukrummet fick han icke lof att slippa in, så länge där skulle vara fullkomlig tystnad, ty det enda han icke hade anlag för, var att tiga. Cordelia vakade öfver greffen med en doktors och en sjuksköterskas hela samvetsgranna stränghet, och inom familjen var man så van vid, att hon åtog sig alla sjuka, som skulle vårdas, att icke ens den stränga fru Elisabeth såg något stötande däri.

Emellertid skiljdes snart julgästerna åt.

Då snöstormen upphörde, drog en hvar hem till sitt, och strax därefter måste till och med baronen och friherrinnan lämna hemmet för en oväntad händelses skull.

II.

Fru Elisabeths syster, som var gift i Göteborg, hade blifvit dödligt sjuk och önskade sin systers närvaro.

Det sattes icke i fråga, att baronen skulle låta sin hustru företaga en resa ensam, allra minst om en sådan resa vore på något sätt af sorgligt slag, och sålunda lämnade herrskapet på Arvidsnäs sitt hem tidigt på nyåret och sina tre döttrar ensamma under beskydd af hushållerskan, åtskilliga tjänare och onkel Jonas, oaktadt denne senare befann sig på något afstånd.

Anne-Sophie hade denna månad hushållsmånad, Tony sydde på sin utstyrsel, och Cordelia skötte greffe Magnus, som alltjämt låg tyst i sin säng och stirrade på de hvita konvolvulusrankorna på de gröna tapeterna.

Ungfär hvarannan dag kom onkel Jonas från Åby för att se till sina flickor, men fastän han gjorde allt för att vara dem i både fars och mors ställe och litet till, fann han icke sitt gamla mottagande på Arvidsnäs.

Cordelia, på hvilken husets ansvar låg under moderns frånvaro, och som dessutom var den sjuke greffvens sköterska, hade fullt upp att göra från morgon till kväll.

Anne-Sophie fann ögonblicket passande att nu, då hon icke hade föräldrarnes stränga myndighet i närheten, med förduddad ifver föra en hemlig brevväxling med en ung löjtnant, som hon året därpå blef offentlig förlöfvad med; ett parti, som i allt motsvarade familjens fordringar.

Hvad Tony angick, sydde hon så öfrigt på sin utstyrsel, att hon knappt hade tid att lyfta sina beslöjade ögon från sitt arbete, och när hon ibland förmådde sig därtill, hade hennes blick något underligt främmande, kallt och kritiserande, som onkel Jonas hade en otydlig förnimmelse af, utan att rätt kunna förklara.

Det tvang honom dock att en dag vänligt fråga henne:

»Du är väl inte ond på mig, mitt socker? Är det något, som jag kan ha misshagat dig med?»

Men han fick blott till svar:

»Nej, visst inte, hvad skulle det vara?»

Dessa ord uttalades likväl i en så förargad ton, att han nästan ännu tydligare fick en känsla af, att Tony icke var nöjd med honom.

Dagarna började bli något ljusare, snön något tunnare, och den osynlige greffen, som Tony icke sett sedan den julmorgon, då hon smugit sig till hans rum, hade nu af doktorn fått lof att bäras in på en chaise-longue i det blå kabinettet, som låg bredvid familjens vanliga samlingsrum.

Här låg han hela dagen och hvilade eller läste, och då och då underhöll flickorna honom och ibland onkel Jonas i sällskap, när han var där på besök.

Första dagen greffe Magnus flyttade in i kabinettet, kom Cordelia in till systrarna, som sutto och sydde, och sade dem, att de skulle följa med henne. Hon önskade, att de skulle hälsa på familjens gäst.

Anne-Sophie reste sig så häftigt, att hon slog omkull sitt syskrin, och började ordna sina lockar framför spegeln, men Tony fortfor att sy med dubbel ifver och förklarade, att hon aldeles icke hade lust att gå upp till greffen.

»Hvad är det för ett infall,» sade Cordelia. »Nu först kan han börja umgås med familjen, och det är vår plikt, att alla göra lifvet så trefligt

Mattor, Möbelyger, Gardiner, Portiärer

i större urval och till billigaste priser hos

Robert Ditzinger

72 Vesterlånggatan, Lager n. h. 1. o. 2. t.

Vadstenaboden

Regeringsgatan 22
Vadstenaspetsar
ojämförligt största lager,
lika billigt som i tillverkningsorten.

Vadstenaspetsar
Norrköpings bomullsväfnader

Lärfter
i parti och minut.

Duktyger, Handdukar,
Lärfter

Regeringsg. 22
Låga, bestämda pris.

C.M. Carling

som möjligt för honom, till dess pappa och mamma komma hem.»

Tony reste sig långsamt och följde med. »Hvad du är kall om händerna!» sade Cordelia, som tagit hennes hand.

»Det blir jag alltid, när jag sitter så där länge och syr,» svarade hon.

Då de tre unga flickorna kommo in, ville grefve Magnus resa sig från chaise-longuen, där han låg med ett täcke öfver fötterna, men Cordelia lät honom veta med den befällande ton, hvarmed en doktor talar till en förständig patient, att, om han icke förhölle sig alldeles lugn och passiv, skulle man hädanefter icke alls infinna sig för att förströ honom.

Han satte sig då endast upprest på soffan och hälsade mycket ridderligt på de unga damerna, i det han kysste dem lätt på handen, hvarefter han började utbreda sig öfver, hvilken makalös sjuksköterska Cordelia hade varit.

Anne Sophie hade i Stockholm gjort några bekantskaper i familjer, som också voro grefve Magnus' vänner, och de två hade alltså flere beröringspunkter.

Hon hade också på den enda säsong hon tillbragt i hufvudstaden uppnått en ganska stor färdighet i att föra en angenäm konversation, och hon kände sig riktigt uppmuntrad af att nu ha fått en vacker ung kavaljer i huset, med hvilken hon kunde tala om alla händelser inom societeten, och för hvilken hon kunde kokettera så mycket hon behagade.

Ty oakadt hennes val redan var gjordt och hon hvar afton skref många ark fulla af hjärteutjuttelser till den unge löjtnanten, med hvilken hon föresatt sig att en gång gifta sig, fann hon, att detta ingalunda hindrade henne att göra sig så älskvärd och vacker som möjligt för den unga herre, som för ögonblicket var närmast till hands.

Något innehåll måste då de långa vinterdagarna ha!

Hvad Tony angick, vände sig grefve Magnus icke en enda gång till henne, och hon märkte icke heller, att han såg på henne. De flyktiga blickar, hon vågade kasta på honom, sade henne, att han såg mycket friskare ut nu.

Visserligen hade hans kinder endast föga färg,

och det mycket mörka håret gjorde, att han såg blekare ut än andra, men hans grå ögon hade ett växlande och lifligt uttryck, och han ledsagade sitt samtal med handrörelser, som tydde på ett rörligt sinne och påminde om, att han länge vistats bland ett folk, som icke blott använder ordet, utan också rörelserna till att åskådliggöra sina tankar.

Nästa dag hade Cordelia mycket att göra i hushället, och Anne Sophie hade stängt sig inne på sitt rum för att skriva. Det var tidigt på eftermiddagen, då Cordelia kom in till Tony och bad henne gå upp och underhålla grefve Magnus litet.

»Jag kan inte sitta där jämt,» sade hon, »och du, som kan spela, kan ju ta din luta med och roa honom med att spela någon af dina melodier för honom.»

Tony rynkade ögonbrynen, som hon alltid gjorde, när hon i tysthet opponerade sig, men hon reste sig dock, tog sin luta och gick upp i det blå kabinetet. Solen kastade just sina sista strålar in i rummet, där grefven låg utsträckt på chaise-longuen med händerna öfver hufvudet och slutna ögon.

Tony stannade innanför dörren, men han hade hört hennes steg och öppnade hastigt ögonen.

»Ah, är det ni!» sade han lifligt och räckte båda händerna emot henne, »hvad det var snällt af er att komma!»

»Cordelia tänkte, att det skulle kunna uppmuntra er, om jag spelade och sjöng litet för er,» sade Tony med nedslagna ögon.

»Hvad er syster är klok,» svarade han, och i det han sträckte ut händerna för att flytta en stol närmare sin chaise-longue sade han:

»Jag har *une belle passion* för musik. Ingenting får en till den grad att glömma sina sorger och bekymmer, som när man lyssnar till strängaspel och i synnerhet till kvinnoröst. Sätt er, min sköna fröken, och förlåt en stackars invalid, som inte kan resa sig för er och göra er tillbörlig *honneur*. Ni ser,» tillade han och sträckte ut handen öfver sin kropp, »jag är ännu bunden vid sjukbädden.»

(Forts:)

Från Iduns läsekrets.

Också en matfråga.

Då jag läser det förslag till matordning, som hvarje vecka är synligt i Idun, är det alltid en sak som faller mig i ögonen, ett förhållande inför hvilket jag alltid stannar i eftertanke och förundran: till söndagens middag stå upptagna icke mindre än 4 rätter mat, under det för de andra dagarna endast finnas 2, och äfven de mången gång ganska lätta och tarfliga.

Hvarför skall det vara nödvändigt att på den dagen äta en måltid så olik de öfriga veckans dagar? Huru mycket besvär och arbete måste ej därför både husmoder och tjänarinna draga, just på en dag afsedd till hvila och vederkvickelse. Heter det icke: »På det att din ox och din åsna må hvila, på det att din tjänare och tjänarinna må hvila.» Och är det icke hjärtlöst och orätt att beröfva tjänarinnorna den frihet, de eljes den dagen kunde äga, då Gud själf i sitt förnyade sabbatsbud visat oss, att han tänkt på de arbetande och betungade?

Tant Lina.

Innehållsförteckning.

Emma Lefler, född Lefler. (Med porträtt.) — Tjocka; poem af Bernhard Risberg. — Läsnig för unga flickor; dialog af Efraim Rosenius. — Kvinnornas världsutställning; brefkort från Iduns Chicagokorrespondent, Signe Ankarfelt. — Nisse; en bild ur »konstnärslifvet» af Ernst Lundquist. (Forts.) — En bibliografisk kvinnobragd; af Birger Schöldström. — Från kvinnans arbetsfält; studier från Stockholms horisont af G. Gullberg. XII: Guvernanter, lektriser och sällskapsdamer. — Teckning med blyerts och svartkrita; för Idun af S. L. (Slut från föreg. n:r.) — Vi fästa våra läsarinners uppmärksamhet... — Ur notisboken. — Teater och musik. — En gammal historia; af Helena Nyblom. (Forts.) — Från Iduns läsekrets. — Tidsfördrif.

Sidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

Hvilken har väl såsom jag förmått att det täcka könets ynnest vinna? Hvilken har väl såsom jag förstätt att behaga nästan hvarje kvinna? Jag och är en riddare som få, utan fruktan liksom utan tadel. Jag i elden för hvar dam man kan gå, därpå igenkänner man min adel. Jag mitt blod, så sydländskt sjudande, för de sköna hvarje stund vill gjuta, och jag vet att de det gärna se och förtjusta af mitt offer njuta. Manlig afundsjuka söker nog att på alla sätt och vis mig svärta, men jag tror ej, att man därmed drog bort från mig ett enda kvinnligt hjärta. Blank som solen är, trots allt, min sköld, ingen skall mig undanpeta våga. Elakheten möter jag med köld, men för könet är jag eld och låga. — Om du något af Sibylla är, kan du i det stoff, mitt inre döljer, finna, utan allt för stort besvär, mången hemlighet — som nedan följer:

Nämn mig namnet på en simkonstnär, (stundom medarbetare i pressen). Hvad gu'nås så visst, om man det är, nog en stackare kan göra ledsen. Vapen, hvarmed mången häftig strid kämpats ut, och som kan sära grufligt. Land, hvars namn ju bådar endast frid och för mången klingar himmelskt ljufvligt. I hvad utstyrel man kommer hit, prinsens liksom stackars tiggerungen. Litet ord, som tyder på kredit.

Hvad du kanske finner bort i dungen. En reservoar af mindre sort. Fortkomstmedel — ej att torrskodd vandra.

Och ett verb i presens, kort och godt. Liten farkost ibland alla andra. Kvinnonamn, som säkert käns igen. En som ofta nog har ångan oppe. Och för hvad nog säkert krigaren offra vill sitt blod till sista droppe. Hvad ju mången kan en händelse — (hör till själens gåtor outhärliga). Hvem i sagan plär sig alltid te skön och mäktig att de svaga rädda. Hvad på andras fel du icke bör, ty du har nog själf däraf tillräckligt. Hvad, när du den armes böner hör, du ej kan — det vore oursäktligt. Kvinna, makalös. — Preposition. Och nu tror jag, att af det framfarna min kanhända mystiska person börjar inför dina ögon klarna.

L—a.

Schackgåta.

(Efter hästens gång i schack.)

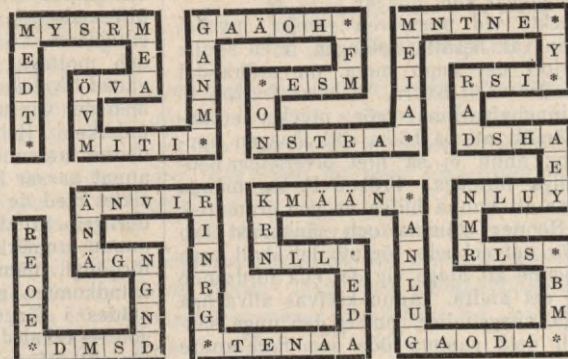
h	u	a	e	a	i	m	b
ä	d	u	r	h	a	d	a
h	r	l	g	m	r	n	r
l	v	b	r	ä	u	l	e
l	o	d	e	a	l	s	r
e	m	s	i	r	l	n	ö
d	o	n	r	d	v	g	i
i	n	n	a	k	m	d	n

J. T.

Charad.

Mitt första tillverkas i mängd hvarje dag af många, ja många, ja tusende slag,

Bokstafs-zigzag.

Hvad läses här? Begynnelsebokstafven är T. E. O. Burman.

af ull och af lin, af bomull så fin.

Om hemmet är fattigt och nöden är stor, mitt andra dock finnes för visso jag tror;

om ej annat man har, utaf trä man det tar.

Mitt hela tillverkas i Dalarnes trakt, är enkelt och treffligt förutan all prakt.

Moster Emma.

Ordgåta.

Följande ord, rätt uttagna, bilda med begynnelsebokstäfverna namnet på en svensk skald och med slutbokstäfverna namnet på ett af hans förnämsta arbeten. Orden äro:

- 1) En järnvägsstation i Sverige.
- 2) En ädelsten.
- 3) En sånganförelse.
- 4) Ett däggdjur.
- 5) Ett mansnamn (tre bokstäfver).

- 6) En stad i Italien.
- 7) En rysk författare.
- 8) En tysk provins.
- 9) En bergart.
- 10) En flod i Ryssland.
- 11) En stad i Sverige.
- 12) En blomma.

Viola.

Lösningar.

Logogryfen: Almanack; mak, al, alm, aln, ack, makan, man, Alma, an, mal, mala, kal, kam, dam, maka, lama, Nacka, mana, lakan, lakan, kana, ana, lack, lacka, kala.

Bokstafs-fyrkanten:

B O T A
O D I N
T I G A
A N A R

Arifmogryfen: 1) Valnöt, 2) Irland, 3) Kalmar, 4) turkos, 5) Ossian, 6) reseda, 7) isberg, 8) aborre — Viktoria.

Portvin.

skjeppadt af firman Cockburn, Smithes & Co i Oporto och härstädes lagradt i flere år samt garanteradt fritt från främmande tillsatser, rekommenderas såsom synnerligen utmärkt till pris af kr. 2.10 pr but. Riks- o. Allm. tel. K. A. Nydahl & Co, Sthlm, Stureplan 2.

CAKETS fullt jämförliga med de engelska, fäs hos FÖRSÖK! C. W. SCHUMACHER Kgl Hofleverantör - 17 Norrlandsgatan 17, Stockholm. SPISBRÖD, många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär prisKurant!